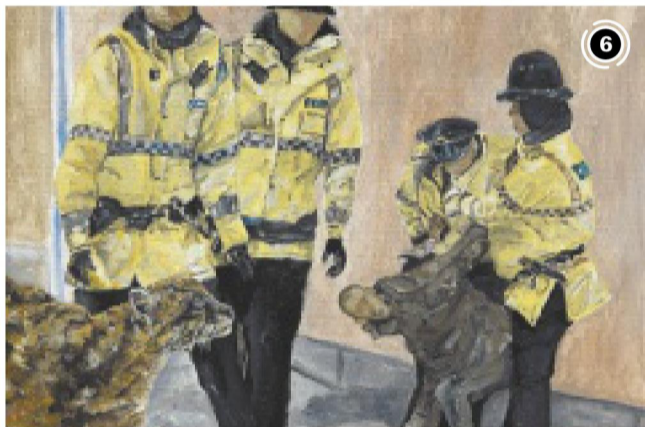

אמנות

5

6

1-2. אמנון יוהס, ללא כותרת; 3. יעל דגן, "בית קרקע"; 4-5. מיכל קליירס־נזרי, "Firewall"; 6. גלי ברודהרסט, "Keep Calm and Carry On" צילומים: אמנון יוהס, יעל דגן, מיכל קליירס־נזרי והדר סיפין

4

1

2

3

לחינוך שנמצאת בגליל ואני לא יכול להשלות את האנשים שזה רק מקום שמייצר בית ספר לאמנים. אני משתדל לעשות את שני הדברים הכי טוב שאני יכול. ומה שטוב בעיני באסכולה שמתהווה פה של ציור ריאליסטי זה שחלק מהאמנים האלה, כמו מאג'דה חלבי למשל, עושים דברים מדהימים בתחום החינוך. היא הקימה ומנהלת מגמת אמנות בתיכון במג'דל שמש. זה לא אחד על חשבון השני, אבל היא שליחה. היא חלוצה. ולפוטנציאל המסחרי של הציור הריאליסטי שלה יש גם פוטנציאל אחר, כי ריאליזם מגיע ליותר אנשים ומקומות, לא רק למיליונרים. אז אני לא נבהל מהאסכולה אבל אני לא ממנף אותה על חשבון דברים אחרים שנלמדים פה. אני נותן לדברים לקרות."

בהקשר הזה מציין אברהמי את העבודה שמציגה לאורה ויינברג בתערוכת הגמר, "שיעור בדיוקן עצמי". העבודה עוסקת בניסיונותיה כמורה לאמנות בבית ספר לחינוך מיוחד לפתח מודלים שיאפשרו לתלמיד לבטא את כישוריו וייחודיותו, על אף ומתוך מגבלותיו. העבודה נעה בטווח שבין יצירה אישית לבין מחשבה מתר-דולוגית. ככזאת היא משלבת בצורה מעניינת את שני הדיסציפלינות הנלמדות במכון לאמנות – הוראה ואמנות. "זו התקדמות והוכחה שמה שאני מאמין בו יכול לקרות", מסכם אברהמי. בן ארי, לעומתו, חושבת שדוקא צריך לטפח יותר את המקום של האמנות כמכון. "המקום של החינוך הוא יותר ברור לאנשים שבאים לכאן חשוב מאוד לעבור חניכה ולהתפתח כאמנים. הנכח חות שלהם בשדה האמנות היא חשובה. החינוך הוא אולי המקום היחיד שטבעי בשבילם להיות בו בסיום הלימודים והאמנות בכל זאת וקוקה לדחיפה."

כמו בעבר, גם הפעם הנגיעה של הסטודנטים בנושאים פוליטיים או חברתיים היא קלה ביותר, כמעט לא מורגשת

התרבות והספורט, ואת מאג'דה חלבי מרעי וטלי מילשטיין שמציגות בתערוכות שונות ועבודותיהן נמכרות לאספנים. כך קורה שדווקא במוסד ללימוד אמנות שהוא פריפריה מובהקת, גם מבחינה גיאוגרפית וגם מבחינת הסטודנטים שבאים ללמוד בו והמרחק התודעתי שלהם ממרכז עולם האמנות הישראלי, נוצרת הסחורה הלוהטת כיום בשוק האמנות.

השנה קשה לסמן בוגר או בוגרת מובהקים שילכו בדרך הזו. את יוחאי אברהמי, ראש המכון לאמנות, זה דווקא קצת משמח. "אני נגד אסכולה, למרות שהריאליזם מייחד את המקום הזה בשנים האחרונות ואני אומר את זה בגאווה. אלי שמיר הוא דמות מאוד דומיננטית כאן בציור. אבל ב**אורנים** הריאליזם הוא לא רק במובן הטכני, אלא זהו ריאליזם במובן העמוק של זהות. בצד החיובי, אני כן מזהה בריאליזם פה מקום של התקבלות אמן בקהילות שלו, אם זו ההתיישבות העובדת, או הדרושים בגולן ובכרמל."

או באיזה מובן זה מפריע לך? "באופן פדגוגי דידקטי אני לא מתלהב מזה. אני שמח שהמקום הזה איפשר לזה לצמוח, אבל אני מעדיף לדבר על תהליכים ולדבר על חינוך. לומדים פה אנשים שלומדים להיות מורים לפחות כמו שהם לומדים להיות אמנים, ואני רוצה שיהיה לזה ביטוי. זה המשימה. המקום הזה הוא מכללה

חומרים עמידים וחזקים, ומחלישה אותם במתכוון. האמירה על פריכתה ושבריריותה של הסכיבה הביתית היא ברורה, אבל נוסף לה נוצרת חוויה ויזואלית וחומרית אפקטיבית.

אמנון יוהס בחר להציג בתערוכת הגמר ספר אמן שלו ולצדו פסל אחד וציור אחד. לטענת אורי רת התערוכה, הילה בן ארי, יוהס, שהיה אמן פעיל טרם לימודיו ב**אורנים**, ניסה ליצור מהלך קונספטואלי שלם שיכלול טווח רחב של עבודותיו. על פי ספר האמן, עבודותיו מסקרנות ובעלות סגנון ייחודי, אבל הבחירה להציג ספר ולא יצירות, יוצרת אמביוולנטיות בנוגע למקומו של אמן שמציג כבר מחוץ למוסד הלימודים כאשר מדובר בתערוכת בוגרים. או אם לומר זאת פחות בנימוס אבל עדיין בנימוס, זה יכול להיתפש כהתנשאות.

המכון לאמנות **אורנים** הוציא בשנים האחרונות מכין שורותיו ציירות וציירים פיגורטיביים ניאוריאליסטיים, שהצליחו יחסית תוך זמן קצר, עד שבועלם האמנות מתחילים לדבר על "אסכולת אורנים". בין הבוגרים בשנים האחרונות אפשר למנות את פטמה שנאן דרע, שזכתה בשבוע שעבר בפרס שיף לציור פיגורטיבי בי ריאליסטי, את מתן בן כנען שזכה לפני שנה בפרס הראשון של תחרות הדיקנאות הניאוריאליסטיים של הנשינל פורטרט, גלרי בלונדון, את סמאח שחאדה, וכת פרס האמן הצעיר של משרד

לא יוצאים מהמיטה

דווקא ממקומו בפריפריה, המכון לאמנות במכללת אורנים סיפק בשנים האחרונות את הסחורה הלוהטת בשוק האמנות – ציור ריאליסטי. בתערוכת הבוגרים הנוכחית קשה לזהות מי ימשיך את המגמה. את ראש המכון זה משמח

סדקים, תלויים על חוטים דקים ולבנים. השני – קורות עץ שבורות ומרוקנות מתוכנן, כמו רצפה שהתפצצה, קשורות גם הן על חוטים דומים. השלישי הוא ארובה שעשויה רק מהטיח שמחבר את הלבנים, ואילו הלבנים עצמן אינו, והרביעי הוא מעבר או דלת עשויה יריעות בד דקות ורבות שתלויות במרחק קטן זו מזו. העבודה מצליחה להיות בריבונות פסל וגם רישום בחלל, כי דגן רוקנה את החומרים המאסיביים המשמשים לכנייה ביתית, והשאירה רק את קווי המתאר שלהם. היא לוקחת

האינטימיות לא קיימת למעשה, היא כבר מזמן כלואה בתוך מערכת של תצפיות עצמיות וחיזוניות, והחלפה בהצעות על אינטימיות מדומה אחרת. העבודה של יעל דגן, "בית קרקע", הראשונה שבה נתקלים המבקרים בכניסתם לתערוכה, שתימשך עד שבת, היא גם אחת המוצלחות בה. דגן יצרה ארבעה פסלים המוצבים סביב גרם המדרגות של האולם בו מתקיימת התערוכה. הראשון הוא רעפים דקים ולבנים עשויים צלוטיט, שהוא חומר יציקה דק שנועד לסתימת

ערוכת הבוגרים של המכון לאמנות במכללת האקדמיית אורנים מתאפיינת השנה בחיפוש מהוסס אחר מדידות ואופני יצירה חדשים, לעומת השנים הקודמות שבהן התרכזו הבוגרים בציור, רישום, פיסול והדפס. התוצאה היא תערוכה פחות מוצלחת ברמת היצירות האמנותיות של כל אחת ואחד מבין 19 הבוגרות ושני הבוגרים, אבל היא מעידה על ניסיונות פדגוגיים שאפשר לקוות שיעוד יישאו פירות מעניינים בשנים הבאות. בדומה לשנים קודמות, גם הפעם הנגיעה בנושאים פוליטיים או חברתיים היא קלה ביותר, כמעט לא מורגשת. הסטודנטים מתרכזים בסיפוריהם האישיים ובחוויותיהם הקיומיות.

כך, למשל, לראשונה בתערוכת גמר של אורנים מוצגת השנה עבודת פרפורמנס – "Firewall" של מיכל קליירס־נזרי. היא יצרה שני תאים האטומים מכל צדיהם חוץ מהתקרה, שאפשר להציץ לתוכם רק אם עומדים על קובייה מוגבהת. כל תא מדמה חדר שינה של זוג, עם מיטה ומעט חפצים אישיים, ומקרן טלוויזיה שבו מתבוננים השוכבים במיטה. בכל מיטה שוכב זוג שמתבונן בטלוויזיה בזוג השהוה בתא השני. בטקסט על העבודה כתבה האמנית כי "הסייטואציה האינטימית הנחשפת לצופה מעלה שאלות על פריצת הגבולות בין הפנים והחוץ ובין הפרטי והציבורי". במלים אחרות:

שני ליטמן